

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ 2019 – 2020

Όπερα

Βιντσέντζο Μπελλίνι

Η υπνοβάτις

Κύκλος Ιταλική Όπερα

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

11, 13, 16, 18, 20, 25, 27, 29 Οκτωβρίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Μουσική διεύθυνση **Φιλίπ Ωγκέν** (Φιλοξενούμενος Καλλιτέχνης 2019/20)

Σκηνοθεσία, σκηνικά, φωτισμοί **Μάρκο Αρτούρο Μαρέλλι**

Κοστούμια **Ντάγκμαρ Νήφιντ**

Μια συμπαραγωγή της Κρατικής Όπερας της Βιέννης και της Βασιλικής Όπερας του Λονδίνου (2000/01)

Στους βασικούς ρόλους οι **Χριστίνα Πουλίτση** και **Βασιλική Καραγιάννη** (Αμίνα), **Γιάννης Χριστόπουλος** και **Βασίλης Καβάγιας** (Ελβίνο)

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Μια από τις δημοφιλέστερες όπερες του Μπελλίνι, η *Υπνοβάτις* επιστρέφει στην Εθνική Λυρική Σκηνή μετά από 40 χρόνια. Στην υπόθεση της όπερας, η οποία διαδραματίζεται στη συμβολική «πάλλευκη» αθωότητα των Άλπεων και είναι εμπνευσμένη από τον κόσμο του κλασικού χορού, ο Μπελλίνι ανταποκρίθηκε με μουσική μοναδικής ποιότητας: ειδικότερα η τελευταία σκηνή της πρωταγωνίστριας συγκαταλέγεται στις πιο τρυφερές και ευαίσθητες του ρεπερτορίου. Η όπερα γράφηκε για μια από τις διασημότερες τραγουδίστριες της εποχής, την Τζουντίττα Πάστα, για την οποία ο Μπελλίνι συνέθεσε επίσης τη *Νόρμα*. Μεταπολεμικά το έργο ήρθε και πάλι στο προσκήνιο χάρη στη Μαρία Κάλλας, η οποία πρωταγωνίστησε το 1955 σε μια σήμερα πια μυθική παραγωγή του Λουκίνο Βισκόντι στη Σκάλα του Μιλάνου.

Η *Υπνοβάτις* ανοίγει τη σεζόν 2019/20 της Εθνικής Λυρικής Σκηνής σε μια θρυλική παραγωγή υψηλής αισθητικής, σε σκηνοθεσία του Μάρκο Αρτούρο Μαρέλλι, μια συμπαραγωγή της Κρατικής Όπερας της Βιέννης και της Βασιλικής Όπερας του Λονδίνου, η οποία θεωρείται μια από τις πιο ενδιαφέρουσες αναγνώσεις πάνω στο αριστούργημα του Μπελλίνι και έχει παρουσιαστεί μετά τη Βιέννη και το Λονδίνο, στο Παρίσι και τη Βαρκελώνη.

Όπερα για παιδιά και νέους

Λένα Πλάτωνος

Το αηδόνι του αυτοκράτορα

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

20, 23 Οκτωβρίου 2019

3, 19, 20 Νοεμβρίου 2019

11, 12 Δεκεμβρίου 2019

22, 23, 26 Ιανουαρίου 2020

Ώρα έναρξης 11.00

Ενορχήστρωση **Λένα Πλάτωνος, Στέργιος Τσιρλιάγκος**

Λιμπρέτο **Γιώργος Βολουδάκης**

Σκηνοθεσία **Κατερίνα Πετσατώδη**

Animation **Ειρήνη Βιανέλλη**

Σκηνικό **Ευαγγελία Θεριανού**

Κοστούμια **Αλεξία Θεοδωράκη**

Σχεδιασμός ήχου **Στέργιος Τσιρλιάγκος**

Σε συνεργασία με το Διεθνές Φεστιβάλ & Αγορά Κινουμένων Σχεδίων Animasyros

Αφού εντυπωσίασε μικρούς και μεγάλους στην Εναλλακτική Σκηνή, το μουσικό παραμύθι της Λένας Πλάτωνος *Το αηδόνι του αυτοκράτορα* θα παρουσιαστεί κατά τη σεζόν 2019/20 στη μεγάλη σκηνή της Αίθουσας Σταύρος Νιάρχος. Πρόκειται για μια εντυπωσιακή παραγωγή όπου η όπερα «συνομιλεί» με το animation.

Η Λένα Πλάτωνος έγραψε το *Αηδόνι του αυτοκράτορα*, ένα «μουσικό παραμύθι με στοιχεία όπερας και μουσική νεοϊμπρεσιονιστική», όπως το έχει χαρακτηρίσει, το 1989, σε λιμπρέτο του Γιώργου Βολουδάκη βασισμένο στο ομώνυμο παραμύθι του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν.

Σε ένα από τα ομορφότερα παλάτια του κόσμου ο αυτοκράτορας της Κίνας συγκινείται από το τραγούδι ενός αηδονιού με μαγευτική φωνή. Όταν ο αυτοκράτορας δέχεται ως δώρο ένα ηλεκτρονικό αηδόνι που τραγουδά μονότονα το ίδιο τραγούδι, το αληθινό αηδόνι εγκαταλείπει το παλάτι. Μετά από χρόνια που ο αυτοκράτορας αρρωσταίνει βαριά και το ηλεκτρονικό αηδόνι έχει πια χαλάσει, το τραγούδι του αληθινού αηδονιού καταφέρνει να συγκινήσει ακόμα και τον Θάνατο.

Το παραμύθι του Άντερσεν μεταμορφώνεται σε μια παραβολή για τη σχέση τέχνης και τεχνολογίας, η οποία στις μέρες μας είναι πιο επίκαιρη παρά ποτέ. Το σύγχρονο μήνυμα του έργου, η συνύπαρξη αναλογικής και ηλεκτρονικής μουσικής, οι ακαταμάχητες μελωδικές γραμμές της Πλάτωνος και η δεξιοτεχνική φωνητική γραφή καθιστούν το *Αηδόνι του αυτοκράτορα* μια ιδεώδη γνωριμία των παιδιών με τον μαγικό κόσμο της λυρικής τέχνης.

Τη σκηνοθεσία υπογράφει η Κατερίνα Πετσατώδη, το animation έχει σχεδιάσει η Ειρήνη Βιανέλλη, το σκηνικό είναι της Ευαγγελίας Θεριανού και τα κοστούμια της Αλεξίας Θεοδωράκη.

Μπαλέτο

Μάνος Χατζιδάκις

Χορός με τη σκιά μου

Χορογραφία **Κωνσταντίνος Ρήγος**

Κύκλος Μάνος Χατζιδάκις

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

9, 10, 16, 17, 24 Νοεμβρίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Μουσική διεύθυνση **Λουκάς Καρυτινός**

Σκηνικό **Κωνσταντίνος Ρήγος**

Κοστούμια **Deux Hommes**

Συνεργάτιδα αρχιτέκτονας **Μαίρη Τσαγκάρη**

Φωτισμοί **Χρήστος Τζιόγκας**

Καλλιτεχνική επιμέλεια Κύκλου Μάνος Χατζιδάκις **Γιώργος Χατζιδάκις**

Με μουσικά σύνολα, τους Α΄ Χορευτές, τους Σολίστ, τους Κορυφαίους και το Corps de ballet της ΕΛΣ

Η πρώτη παραγωγή του Μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής για το 2019/20 σηματοδοτεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τον Κωνσταντίνο Ρήγο. Ο Διευθυντής του Μπαλέτου της ΕΛΣ πραγματοποιεί ένα μεγάλο καλλιτεχνικό όνειρο και χορογραφεί τέσσερα από τα σημαντικότερα έργα του Μάνου Χατζιδάκι – *Ο κύκλος του C.N.S.*, *Ο καπετάν Μιχάλης*, *Το καταραμένο φίδι*, *Το χαμόγελο της Τζοκόντας* –, σε μια ενιαία παράσταση, στο πλαίσιο του τριετούς κύκλου Μάνος Χατζιδάκις.

Ο Μάνος Χατζιδάκις έχει ορίσει το τοπίο της ελληνικής μουσικής και του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού όσο ελάχιστοι και την ίδια στιγμή οι αναζητήσεις του αλλά και οι επιρροές του τον έχουν οδηγήσει σε πολλές και διαφορετικές διαδρομές. Δεν θα ήταν υπερβολή να πει κανείς ότι οι καρποί της δημιουργικής του σποράς μπορούν να βρεθούν στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα. Από το τοπίο αυτό εμπνεύστηκε ο Κωνσταντίνος Ρήγος για τη νέα του χορογραφία, στην οποία θα περιηγηθεί στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα του χατζιδακικού έργου, εντάσσοντας ισάριθμα εμβληματικά έργα σε μια σπονδυλωτή παράσταση. Τέσσερα δωμάτια, τέσσερις κατευθύνσεις. *Ο κύκλος του C.N.S.* είναι ο βορράς, το αφαιρετικό τοπίο της «ερημικής παραλίας», η έρημη χώρα του θανάτου. *Ο καπετάν Μιχάλης* είναι ο νότος, με το μεσογειακό, άνυδρο τοπίο, τον άνεμο που πέφτει ερωτικά πάνω στα σώματα, τη μορφή του καζαντζακικού άντρα που έχει μέγεθος μεγαλύτερο από το πραγματικό. *Το καταραμένο φίδι* είναι η ανατολή, μια χώρα των σκιών και του παραμυθιού, όπου το παλιό και το καινούριο συνυπάρχουν αλληλοσπαρασσόμενα. *Το χαμόγελο της Τζοκόντας* είναι η δύση, μια σπουδή του συνθέτη πάνω στην ιστορία της δυτικής μουσικής, αλλά και μια άσκηση προσωπικής συνθετικής πειθαρχίας.

Κάθε σημείο του ορίζοντα είναι κι ένα δωμάτιο, κάθε κατεύθυνση του ορίζοντα περικλείεται σε έναν εσωτερικό χώρο, όπου ο χορός γίνεται ένα με τη μουσική.

Όπερα

Τζουζέππε Βέρντι

Ντον Κάρλο

Κύκλος Ιταλική Όπερα

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

8, 13, 15, 19, 21, 28 Δεκεμβρίου 2019

2, 5 Ιανουαρίου 2020

Ώρα έναρξης 19.00 (Κυριακές 18.30)

Μουσική διεύθυνση **Φιλίπ Ωγκέν** (Φιλοξενούμενος Καλλιτέχνης 2019/20)

Σκηνοθεσία **Γκρέιαμ Βικ**

Σκηνικά, κοστούμια **Ρίτσαρντ Χάντσον**

Στους βασικούς ρόλους οι **Μπράιαν Ύμελ** (Ντον Κάρλο), **Μπάρμπαρα Φρίττολι** και **Τσέλια Κοστέα** (Ελισάβετ), **Τάσης Χριστογιαννόπουλος** και **Δημήτρης Πλατανιάς** (Ροδρίγος), **Αλεξάντερ Βινογκράντοφ** (Φίλιππος)

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Μια από τις σημαντικότερες όπερες της ωριμότητας του Βέρντι επιστρέφει στην Εθνική Λυρική Σκηνή: Ο *Ντον Κάρλο*, βασισμένος στο ομώνυμο θεατρικό του Φρήντριχ Σίλλερ, θα παρουσιαστεί στην ιταλική πεντάπρακτη εκδοχή (Μόντενα, 1886) σε νέα παραγωγή σε μουσική διεύθυνση Φιλίπ Ωγκέν, σε σκηνοθεσία του σπουδαίου σκηνοθέτη της όπερας Γκρέιαμ Βικ, με μια διεθνούς ακτινοβολίας διανομή πρωταγωνιστών.

Πρόκειται για μια μεγαλόπρεπη όπερα γεμάτη εντυπωσιακές άριες, ντουέτα και επιβλητικά σύνολα, ταυτόχρονα όμως και για ένα έργο με βαθιά ανθρώπινους χαρακτήρες, οι οποίοι αγωνίζονται να ισορροπήσουν ανάμεσα στα συναισθήματά τους και στο καθήκον. Η πολυεπίπεδη πολιτική διάσταση, με τη σύγκρουση ανάμεσα στην κοσμική εξουσία και την εκκλησία, ανάμεσα στον φιλελευθερισμό και την απολυταρχία, ενδιέφερε ιδιαίτερα τον Βέρντι, ειδικά στη χρονική συγκυρία συγκρότησης του σύγχρονου ιταλικού κράτους.

Ο πολυβραβευμένος σκηνοθέτης Γκρέιαμ Βικ είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένος για τις πειραματικές και ανατρεπτικές παραγωγές του σε κλασικά αλλά και σύγχρονα έργα όπερας. Υπήρξε διευθυντής στο Φεστιβάλ του Γκλάντμπορν και τα τελευταία χρόνια διευθύνει την Όπερα του Μπέρμιγχαμ, η οποία έχει ένα πολύ πρωτοποριακό και σύγχρονο καλλιτεχνικό στίγμα. Παράλληλα, σκηνοθετεί στα μεγαλύτερα λυρικά θέατρα του κόσμου, όπως μεταξύ άλλων σε Λονδίνο, Παρίσι, Μιλάνο, Βιέννη, Νέα Υόρκη, Αγία Πετρούπολη, Μαδρίτη, Ζάλτσμπουργκ, Βερολίνο, Ζυρίχη, Ρώμη, Λισαβόνα, Σικάγο κ.α.

Μπαλέτο

Κωνσταντίνος Ρήγος / Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι

Η λίμνη των κύκνων

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

22, 24, 26, 27, 29, 31 Δεκεμβρίου 2019

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30 / Στις 31/12 στις 19.00)

Μουσική διεύθυνση **Δημήτρης Μποτίνης**

Χορογραφία , σκηνοθεσία, σκηνικά **Κωνσταντίνος Ρήγος,**

με αναφορές στις χορογραφίες των Μαριύς Πετιπά και Λεφ Ιβάνοφ

Πρωτότυπη μουσική σύνθεση **Θοδωρής Ρέγκλης**

Κοστούμια **Γιώργος Σεγρεδάκης**

Φωτισμοί **Χρήστος Τζιόγκας**

Συνεργάτιδα αρχιτέκτονας **Μαίρη Τσαγκάρη**

Με την Ορχήστρα, τους Α΄ Χορευτές, τους Σολίστ, τους Κορυφαίους και το Corps de ballet της ΕΛΣ

Η μεγάλη επιτυχία του Μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, μετά τις δέκα sold out παραστάσεις της προηγούμενης σεζόν, επιστρέφει για έξι παραστάσεις μέσα στα Χριστούγεννα. Ο Κωνσταντίνος Ρήγος, στην πρώτη του χορογραφία μετά την ανάληψη των καθηκόντων του ως Διευθυντής Μπαλέτου της ΕΛΣ, δημιούργησε μια νέα ανάγνωση της *Λίμνης των κύκνων*, στην οποία αποσπάσματα της κλασικής χορογραφίας των Πετιπά / Ιβάνοφ «συνομιλούν» με τη δική του νέα χορογραφία, η οποία στηρίζεται σε μια νεοκλασική αντίληψη.

Ο Ρήγος μετέφερε το έργο στο περιβάλλον μιας αποξηραμένης λίμνης με έντονα τα σημάδια μιας περιβαλλοντικής καταστροφής, προτείνοντας μια μετακλασική ανάγνωση. Τα εντυπωσιακά κοστούμια του Γιώργου Σεγρεδάκη και οι υποβλητικοί φωτισμοί του Χρήστου Τζιόγκα συμβάλλουν στη δημιουργία μιας απόκοσμης ατμόσφαιρας.

Όπερα

Άλμπαν Μπεργκ

Βότσεκ

Κύκλος 20ός αιώνας / Πρώτη παρουσίαση από την ΕΛΣ

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

19, 23, 26, 31 Ιανουαρίου & 2 Φεβρουαρίου 2020

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Μουσική διεύθυνση **Βασίλης Χριστόπουλος**

Σκηνοθεσία **Ολιβιέ Πυ**

Σκηνικά, κοστούμια **Πιερ-Αντρέ Βάιτς**

Στους βασικούς ρόλους οι **Τάσης Χριστογιαννόπουλος** (Βότσεκ) και **Ναντίνε Λένερ** (Μαρί)

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της ΕΛΣ

Ένα από τα αριστουργήματα του λυρικού θεάτρου του 20ού αιώνα, ο *Βότσεκ* του Άλμπαν Μπεργκ, θα παρουσιαστεί για πρώτη φορά από την Εθνική Λυρική Σκηνή σε νέα παραγωγή σκηνοθετημένη από τον κορυφαίο Γάλλο σκηνοθέτη Ολιβιέ Πυ και μουσική διεύθυνση του διακεκριμένου αρχιμουσικού Βασίλη Χριστόπουλου.

Στον ρόλο του τίτλου ο διεθνώς αναγνωρισμένος Έλληνας βαρύτονος της ΕΛΣ Τάσης Χριστογιαννόπουλος, στην πρώτη του αναμέτρηση με έναν από τους πιο απαιτητικούς ρόλους του σύγχρονου ρεπερτορίου.

Η όπερα βασίζεται στο θεατρικό έργο *Βότσεκ* του Γκέοργκ Μπύχνερ που έμεινε ημιτελές και εκδόθηκε το 1879, περισσότερο από σαράντα χρόνια μετά τον θάνατο του συγγραφέα. Αφηγείται σκηνές από τη μίζερη ζωή του στρατιώτη Βότσεκ σε ένα χωριό. Όταν η γυναίκα του τον απατά, ο Βότσεκ τη σκοτώνει και στη συνέχεια, προσπαθώντας μέσα στην τρέλα του να σβήσει τα ίχνη του, πνίγεται σε μια λίμνη. Ο *Βότσεκ* είναι μια από τις πρώτες εκτενείς όπερες του 20ού αιώνα γραμμένη σε ατονικό ιδίωμα με χρήση τραγουδιστής ομιλίας – *Sprechgesang*. Τόσο λόγω της σημασίας του για την ιστορία του μουσικού μοντερνισμού όσο και για αυτή καθαυτή την ποιότητα της μουσικής του έχει ενταχθεί στο δραματολόγιο όλων των μεγάλων λυρικών θεάτρων του κόσμου.

Ο Ολιβιέ Πυ, διευθυντής ενός εκ των σημαντικότερων φεστιβάλ του κόσμου, της Αβινιόν, θεωρείται μια από τις σπουδαιότερες προσωπικότητες του σύγχρονου πολιτισμού της Γαλλίας. Με την τριπλή ιδιότητα του ηθοποιού, συγγραφέα και σκηνοθέτη έχει εργαστεί στον κινηματογράφο, το θέατρο και την όπερα έχοντας πάντα ως γνώμονα να περιλάβει στην τέχνη του τους προβληματισμούς της εποχής μας σε έναν ποιητικό και συνάμα πολιτικό διάλογο. Από το 1999 που σκηνοθέτησε την πρώτη του όπερα στο Νανσύ έως σήμερα έχει παρουσιάσει ιδιαιτέρως επιτυχημένες παραγωγές όπερας σε Γενεύη, Λωζάννη, Ζάλτσμπουργκ, Λυόν, Άμστερνταμ, Βαρκελώνη, Παρίσι, Βρυξέλλες, Βιέννη, Μόσχα, Μόναχο, Βερολίνο κ.α. Η καλλιτεχνική του ταυτότητα είναι σαφής και η πολιτική διάσταση της δουλειάς του αναγνωρίσιμη. Με σταθερό συνοδοιπόρο τον σκηνογράφο-ενδυματολόγο Πιερ-Αντρέ Βάιτς, οι παραγωγές του χαρακτηρίζονται από εντυπωσιακά σκηνικά σε διαρκή κίνηση, παιχνίδια αντιθέσεων του σκοταδιού με φώτα νέον, μάσκες, γυμνά σώματα και αισθητική καμπαρέ.

Οπερέτα στα ελληνικά

Γιόχαν Στράους ο νεότερος

Η νυχτερίδα

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

7, 8, 9, 16, 19, 22, 23 Φεβρουαρίου & 5 Μαρτίου 2020

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30 / Στις 5/3 στις 19.00)

Μουσική διεύθυνση **Γιώργος Ζιάβρας**

Σκηνοθεσία **Αλέξανδρος Ευκλείδης**

Συνεργάτιδα σκηνοθέτρια **Αγγέλα-Κλεοπάτρα Σαρόγλου**

Μετάφραση ποιητικού κειμένου **Δημήτρης Δημόπουλος**

Σκηνικά **Σωτήρης Στέλιος** / Κοστούμια **Αλεξία Θεοδωράκη**

Χορογραφία **Μαρία Κουσουνή** / Φωτισμοί **Μελίνα Μάσχα**

Με την Ορχήστρα, τη Χορωδία και Μονωδούς της ΕΛΣ

Η *Νυχτερίδα* του Γιόχαν Στράους του νεότερου είναι το έργο με το οποίο θα εορταστεί η επέτειος της συμπλήρωσης των 80 χρόνων λειτουργίας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, καθώς η διάσημη οπερέτα είναι το πρώτο έργο με το οποίο ξεκίνησε τις δραστηριότητές της η Εθνική Λυρική Σκηνή, στη σκηνή του Εθνικού Θεάτρου, στις 5 Μαρτίου 1940.

Πρόκειται για ένα έργο που βρίσκεται στον γενετικό κώδικα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, το οποίο έχουν ερμηνεύσει μερικοί από τους σημαντικότερους πρωταγωνιστές της και το έχει αγαπήσει διαχρονικά το κοινό της. Είναι ένα έργο που μπορούμε να πούμε πως έχει «ελληνοποιηθεί» μέσα από την τόσο στενή ταύτισή του με τη μουσικοθεατρική ζωή της μεταπολεμικής Ελλάδας και ιδιαίτερα με εκείνη της Λυρικής Σκηνής.

Η παραγωγή που πρωτοπαρουσιάστηκε το 2014 στο Ολύμπια, σε σκηνοθεσία του Αλέξανδρου Ευκλείδη, μεταφέρει τη δράση του έργου στα αστικά σαλόνια της Αθήνας και στις καμπάνες του Αστέρα Βουλιαγμένης, κατά τη δεκαετία του '60. Μάλιστα, το πάρτι του Σοβιετικού πρέσβη Ορλόφσκι λαμβάνει χώρα το βράδυ της 20ής Απριλίου 1967, παραμονή του στρατιωτικού πραξικοπήματος, ενώ το ξημέρωμα της επομένης βρίσκει τους ήρωές μας στα κρατητήρια.

Ο σκηνοθέτης σημειώνει για τη *Νυχτερίδα*: «*Η μεταφορά στα “καθ’ ημάς” είναι μια διαδικασία απολύτως συνυφασμένη με το ελαφρό μουσικό θέατρο παντού στον κόσμο. Πριν θεωρηθεί ένα από τα αριστουργήματα της σοβαρής μουσικής, η Νυχτερίδα υπήρξε ένα λαϊκότατο έργο, που γνώρισε τοπικές διασκευές στις διαφορετικές χώρες που παίχθηκε. Η πρόθεση της παράστασής μας προκύπτει από τη λογική αυτή και επιχειρεί να ισορροπήσει ανάμεσα στον απαιτούμενο σε ένα τέτοιο έργο σεβασμό και στην εξίσου θεμιτή στο είδος της οπερέτας ασέβεια. Άλλωστε, ως είδος η οπερέτα αυτό δεν έκανε συστηματικά; Έπαιζε με τα όρια, παρήγε νόημα μέσα από ένα διαρκές μπες-βγες στα διάφορα πλαίσια με τα οποία συνδιαλέγεται: του ελαφρού θεάτρου, αλλά και της σοβαρής μουσικής, του υψηλού αλλά και του ευτελούς, του αστικού αλλά και του «λαϊκού», των διεθνών καλλιτεχνικών ρευμάτων αλλά και της εντοπιότητας. Η επαναπλαισίωση που επιχειρούμε στη δική μας εκδοχή της Νυχτερίδας δεν είναι τίποτε άλλο από μια αλλαγή κάδρου: αυτό που έχει σημασία είναι ο πίνακας».*

Οι προσκεκλημένοι στο πάρτι του πρίγκιπα Ορλόφσκι κατά την εορταστική παράσταση της 5ης Μαρτίου 2020, ημέρα συμπλήρωσης των 80 ετών της ΕΛΣ, θα αποτελέσουν ξεχωριστή έκπληξη.

Κινηματογραφημένη οπερέτα

Νίκος Χατζηαποστόλου

Οι Απάχηδες των Αθηνών

Σκηνοθεσία, παραγωγή **Αδελφοί Γαζιάδη** (1930)

Σε συνεργασία με την Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ - ΚΠΙΣΝ

15 Φεβρουαρίου 2020

Ώρα έναρξης 20.00

Με τη συμμετοχή **ενόργανου συνόλου** και **Μονωδών** της **ΕΛΣ**

Μία ιστορική ελληνική ταινία του 1930, η οποία για πολλές δεκαετίες θεωρούνταν χαμένη βρέθηκε στα αρχεία της Γαλλικής Ταινιοθήκης και επανέρχεται στην "μεγάλη οθόνη" της Αίθουσας Σταύρος Νιάρχος στις 15 Φεβρουαρίου 2020, χάρη στη δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος και υπό την αιγίδα του Κώστα Γαβρά, μέσα από τη συνέργεια της Ταινιοθήκης της Ελλάδος, της Γαλλικής Ταινιοθήκης και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Η αποκατάσταση έγινε στο εργαστήριο L'Imagine Ritrovata, από αρνητικό φιλμ σε βάση νιτρικής κυτταρίνης με γαλλικούς μεσότιτλους.

Οι απάχηδες των Αθηνών (πρεμιέρα Αθήνα, 1930) των Αδελφών Γαζιάδη βασίζονται στη θρυλική ομότιτλη οπερέτα των Νίκου Χατζηαποστόλου και Γιάννη Πρινέα (1921) και αποτελούν μία απόπειρα για τη δημιουργία της πρώτης "ηχητικής και άδουσας" ταινίας ελληνικής παραγωγής.

Η ταινία, στην οποία πρωταγωνιστούν ορισμένες θρυλικές μορφές της ελληνικής σκηνής όπως ο Πέτρος Κυριακός, η Μαίρη Σαγιάνου, ο Πέτρος Επιτροπάκης, ο Γιάννης Πρινέας, κ.α. αποτελεί έναν σημαντικό, χαμένο μέχρι σήμερα, κρίκο στην ιστορία του πρώιμου ελληνικού κινηματογράφου.

Η ταινία θα παρουσιαστεί με ζωντανή μουσική, σε μια προσπάθεια να αποκατασταθεί η αρχική -οριστικά χαμένη- ηχητική μπάντα του έργου. Ωστόσο, η κύρια δύναμη της κινηματογραφημένης αυτής οπερέτας, έγκειται στην υψηλή αισθητική της κινηματογράφησης, η οποία καταγράφει έξοχα ορισμένα από τα σημαντικότερα τοπόσημα της Αθήνας και των περιχώρων, αλλά και συλλαμβάνει την καθημερινότητα του 1930 στην Πλάκα, στου Ψυρρή, στην Αγορά, στο Θησείο, στο Γκάζι, στα Χαυτεία, στην Πλατεία Συντάγματος, στην Ομόνοια, στην οδό Σταδίου, στην Πανεπιστημίου, αλλά ακόμη και στα Ανάκτορα του Τατοΐου.

Η αποκαταστημένη κόπια μετά την πρώτη της παρουσίαση στην Εθνική Λυρική Σκηνή θα ταξιδέψει σε σημαντικά φεστιβάλ πρώιμου κινηματογράφου ανά τον κόσμο.

Όπερα

Γιώργος Βασιλαντωνάκης

Η Πάπισσα Ιωάννα

Κύκλος ελληνικής μουσικής

Ποιητικό κείμενο **Βαγγέλης Χατζηγιαννίδης**, βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Εμμανουήλ Ροΐδη

Παραγγελία της ΕΛΣ για τα 80χρονά της / Πρώτη παγκόσμια παρουσίαση

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

8, 15, 22 Μαρτίου 2020 / Ώρα έναρξης 18.30

Μουσική διεύθυνση **Στάθης Σούλης** / Σκηνοθεσία **Δημήτρης Καραντζάς**

Σκηνικά **Εύα Μανιδάκη** / Κοστούμια **Ιωάννα Τσάμη**

Κίνηση **Τάσος Καραχάλιος** / Φωτισμοί **Αλέκος Αναστασίου**

Στους βασικούς ρόλους οι **Χρύσα Μαλιαμάνη** και **Διονύσης Σούρμπης**

Με την Ορχήστρα, τη Χορωδία και Μονωδούς της ΕΛΣ

Μια νέα όπερα, η *Πάπισσα Ιωάννα*, παραγγελία της Εθνικής Λυρικής Σκηνής στον συνθέτη Γιώργο Βασιλαντωνάκη για τα 80 χρόνια του οργανισμού, έρχεται στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος, 154 χρόνια μετά την κυκλοφορία του «αντιχριστιανικού και κακοήθους» μυθιστορήματος του Εμμανουήλ Ροΐδη. Το ποιητικό κείμενο που υπογράφει ο συγγραφέας Βαγγέλης Χατζηγιαννίδης βασίζεται στο πολύκροτο μυθιστόρημα του Ροΐδη, το οποίο λόγω της δριμείας κριτικής που ασκούσε στους εκπροσώπους και τις πρακτικές της εκκλησίας κατακρίθηκε σφόδρα στην εποχή του. Η νέα όπερα, την οποία ο Βασιλαντωνάκης συνέθεσε μέσα σε διάστημα περίπου δύο ετών, είναι δίπρακτη και χωρίζεται σε 15 σκηνές. Ο βραβευμένος συνθέτης και καθηγητής πανεπιστημίου, ο οποίος έχει γράψει μουσική για ορχήστρα, σύνολα δωματίου, φωνή και χορωδία, ηλεκτρονικά και πολυμέσα, όπερα, καθώς και πολλαπλά έργα για σινεμά και θέατρο στις ΗΠΑ, σημειώνει: «*Σκοπός μου ήταν να σκιαγραφήσω ένα ατίθασο και ασυμβίβαστο πνεύμα, μια φιγούρα τραγική και ρομαντική συνάμα, που συνεχώς μεταλλάσσεται, φθείρεται και επαναπροσδιορίζεται ενάντια σε όλα, μέχρι τελικής πτώσεως. Η ηρωίδα ελίσσεται σε δυο μουσικά σύμπαντα. Το πρώτο αφουγκράζεται το ιστορικό και γεωγραφικό πλαίσιο του έργου, λειτουργώντας “περιγραφικά”. Το δεύτερο επεμβαίνει με τρόπο ψυχολογικό, συναισθηματικό, πνευματικό αλλά και υπόγειο, αφαιρετικό και υπερβατικό, αντηχώντας ενίοτε και τη φωνή του Ροΐδη. Οι δύο αυτοί μουσικοί κόσμοι άλλοτε λειτουργούν αυτόνομα, άλλοτε συνυπάρχουν, ή συγκρούονται. Η συνθετική προσέγγιση είναι σύγχρονη, ελεύθερη και ανοιχτή σε μουσικά στοιχεία, τεχνικές και διαδικασίες που δεν περιορίζονται χρονικά ή τεχνοτροπικά. Ξεκινάει από ήχους που λειτουργούν αφηγηματικά και στη συνέχεια αποκτούν μουσικά δομική υπόσταση ως πηγές αρμονικού και ηχοχρωματικού υλικού, χτίζοντας μια παράλληλη μουσική αφήγηση που υπηρετεί και εξελίσσεται μαζί με τον εσωτερικό κόσμο των χαρακτήρων και τη δραματική δομή».*

Η σκηνοθεσία της νέας όπερας έχει ανατεθεί σε έναν από τους πιο σημαντικούς θεατρικούς σκηνοθέτες της νέας γενιάς, τον Δημήτρη Καραντζά.

Μπαλέτο

Μαριώς Πετιπά / Λούντβιχ Μίνκους

Δον Κιχώτης

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

20, 21, 26, 29 Μαρτίου 2020

5, 11, 26 Απριλίου 2020

Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Μουσική διεύθυνση **Στάθης Σούλης**

Χορογραφία **Μαριώς Πετιπά**

Σκηνικά **Γιώργος Σουγλίδης**

Κοστούμια **Μαίρη Κατράντζου**

Με την Ορχήστρα, τους Α΄ Χορευτές, τους Σολίστ, τους Κορυφαίους και το Corps de ballet της ΕΛΣ

Το Μπαλέτο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής παρουσιάζει την κλασική χορογραφία του Μαριώς Πετιπά για τον *Δον Κιχώτη* του Μίνκους, η οποία πρωτοπαρουσιάστηκε το 1869 στο Μπολσόι της Μόσχας και η αναθεωρημένη της μορφή το 1871 στο Μαρίνσκι της Αγίας Πετρούπολης.

Η υπόθεση του μπαλέτου αντλεί κυρίως υλικό από τον δεύτερο τόμο του *Δον Κιχώτη* του Θερβάντες και επικεντρώνεται στον έρωτα ανάμεσα στην Κιτέρια (Κίτρι στο μπαλέτο) και στον κουρέα Μπαζίλιο.

Ο Λούντβιχ Μίνκους μελέτησε μουσική στη Βιέννη και ήδη στα είκοσί του χρόνια έπαιζε βιολί, συνέθετε και διηύθυνε ορχήστρες. Λίγα χρόνια μετά τη μετανάστευσή του στη Ρωσία ορίστηκε επιθεωρητής των ορχηστρών των Αυτοκρατορικών θεάτρων της Μόσχας. Συνέθεσε μουσική για αρκετά μπαλέτα, ορισμένα εκ των οποίων σε χορογραφίες του Πετιπά.

Ο Μαριώς Πετιπά ταξίδεψε σε μικρή ηλικία στην Ισπανία, όπου γοητεύτηκε ιδιαίτερα από τους παραδοσιακούς χορούς της. Στον *Δον Κιχώτη* του ο Πετιπά επιχειρεί να μεταφέρει τις εικόνες και τα χρώματα της Ισπανίας, αποδίδοντας εξαιρετικά τη χορευτική της παράδοση μέσα από τη χορογραφία του. Ο καρπός της συνεργασίας των Μίνκους – Πετιπά σημείωσε από την πρώτη στιγμή τεράστια επιτυχία, με αποτέλεσμα της καθιέρωση του *Δον Κιχώτη* ως ενός διαχρονικού αριστουργήματος του παγκόσμιου ρεπερτορίου του μπαλέτου.

Ακόμα και σήμερα ο *Δον Κιχώτης* αποτελεί μεγάλη πρόκληση για τους χορευτές του κλασικού χορού, λόγω του υψηλού βαθμού τεχνικής δυσκολίας, ενώ ο τρόπος με τον οποίο αποδίδεται κρίνει την ποιότητα του συνόλου ενός Μπαλέτου. Δεν είναι τυχαίο ότι έχει επικρατήσει να λέγεται στον κόσμο του κλασικού χορού ότι «ομάδα που μπορεί να αποδώσει σωστά τον *Δον Κιχώτη* είναι ικανή να χορέψει τα πάντα».

Για την νέα παραγωγή του *Δον Κιχώτη* η ΕΛΣ έχει αναθέσει την δημιουργία των σκηνικών στον διακεκριμένο σκηνογράφο Γιώργο Σουγλίδη και των κοστούμιών στην διεθνώς αναγνωρισμένη σχεδιάστρια μόδας Μαίρη Κατράντζου.

Πρόγραμμα εικαστικών εγκαταστάσεων

The Artist on the Composer

Δεύτερη ανάθεση **Γιώργος Λάνθιμος**

Κύκλος Μουσική και Εικαστικές τέχνες, **σε συνεργασία με τον Οργανισμό NEON**

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος Εθνικής Λυρικής Σκηνής – ΚΠΙΣΝ

Άνοιξη 2020

Μετά την πρώτη πολύ επιτυχημένη εγκατάσταση του Νίκου Ναυρίδη, το πρόγραμμα *The Artist on the Composer*, μια τριετής συνεργασία μεταξύ της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και του Οργανισμού Πολιτισμού και Ανάπτυξης NEON (www.neon.org.gr) φέρνει στην Ελλάδα τον σπουδαίο Έλληνα σκηνοθέτη με τη διεθνή αναγνώριση Γιώργο Λάνθιμο.

Όπως από την αρχή είχε ανακοινωθεί από την ΕΛΣ και τον NEON, το πρόγραμμα *The Artist on the Composer* διασυνδέει πρωτοπόρους σύγχρονους εικαστικούς και σκηνοθέτες ή/και παραγωγούς ταινιών με τη «ζωντανή» εκτέλεση ορχηστρικής μουσικής. Μέσα από έργα που αποτελούν καρπούς νέων αναθέσεων, κάθε καλλιτέχνης συνομιλεί με έργα κλασικών συνθετών, απαλλαγμένος από τις συνήθειες οπερατικές συμβάσεις και την αφήγηση, πραγματοποιώντας άνοιγμα προς ένα κοινό που μπορεί να μην έχει ασχοληθεί προηγουμένως με την όπερα.

Ο Γιώργος Λάνθιμος αποδέχτηκε με ενθουσιασμό την πρόταση του Γιώργου Κουμεντάκη, Καλλιτεχνικού Διευθυντή της ΕΛΣ, και της Ελίνας Κουντούρη, Διευθύντριας του NEON, –οι οποίοι θα έχουν από κοινού και την επιμέλεια του προγράμματος– να δημιουργήσει μια ταινία μικρού μήκους η οποία θα προβληθεί στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος με τη συνοδεία μουσικών συνόλων.

Ο πολυβραβευμένος Έλληνας σκηνοθέτης Γιώργος Λάνθιμος θεωρείται σήμερα ένας από τους πιο περιζήτητους δημιουργούς στον παγκόσμιο κινηματογράφο με αναγνωρίσιμο στίγμα και απολύτως προσωπική γραφή. Η πρώτη του μεγάλου μήκους ταινία *Κινέτα* παρουσιάστηκε στα κινηματογραφικά φεστιβάλ του Τορόντο και του Βερολίνου. Με τον *Κυνόδοντα* κατέκτησε τις Κάννες, όπου κέρδισε το βραβείο «Ένα κάποιο βλέμμα» και έλαβε την πρώτη του υποψηφιότητα για Όσκαρ καλύτερης ξενόγλωσσης ταινίας. Οι *Άλπεις* έλαβαν βραβείο σεναρίου στη Βενετία, ενώ ο *Αστακός* παρουσιάστηκε στις Κάννες και έλαβε υποψηφιότητα για Όσκαρ πρωτότυπου σεναρίου. Το βραβείο καλύτερου σεναρίου στις Κάννες απέσπασε και η επόμενη του ταινία *Ο θάνατος του ιερού ελαφιού*. Η τελευταία ταινία του *Η ευνοούμενη* τον έφερε στο κέντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος: ξεκίνησε την αποθεωτική της πορεία στο Φεστιβάλ Βενετίας, έλαβε 10 υποψηφιότητες για Όσκαρ, 12 για BAFTA, κέρδισε Χρυσή Σφαίρα και οι εισπράξεις της παγκοσμίως άγγιξαν τα 100.000.000 δολάρια.

Οι ακριβείς ημερομηνίες του παρουσίασης του προγράμματος θα ανακοινωθούν σύντομα, όπως και οι λεπτομέρειες αναφορικά με τη δημιουργία της ταινίας και των μουσικών που θα τη συνοδεύουν.

Όπερα

Άγγελος Τριανταφύλλου

Μέσα Χώρα

Κύκλος ελληνικής μουσικής

Ποιητικό κείμενο **Γιάννης Αστερή**

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

10, 12, 22, 23 Απριλίου 2020 / Ώρα έναρξης 20.00 (Κυριακές 18.30)

Μουσική διεύθυνση **Ηλίας Βουδούρης** / Σκηνοθεσία **Νίκος Καραθάνος**

Σκηνικά, κοστούμια **Έλλη Παπαγεωργακοπούλου** / Κίνηση **Αμάλια Μπένετ**

Φωτισμοί **Νίκος Βλασόπουλος**

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** της ΕΛΣ και **ερμηνευτές 65+**, τη **Διαπολιτισμική Ορχήστρα** της Εναλλακτικής Σκηνής & τη **Χορωδία 65+** Εκπαιδευτικών & Κοινωνικών Δράσεων ΕΛΣ

Μια νέα όπερα, παραγγελία της ΕΛΣ στον συνθέτη Άγγελο Τριανταφύλλου, που πραγματεύεται το ζήτημα της μοναξιάς στην τρίτη ηλικία, έρχεται στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος τον Απρίλιο του 2020. Ο Άγγελος Τριανταφύλλου, ένας από τους πιο σημαντικούς συνθέτες της νέας γενιάς στον χώρο της θεατρικής μουσικής, αναμετράται για πρώτη φορά με την όπερα, πάνω σε ποιητικό κείμενο του Γιάννη Αστερή.

Ο συνθέτης σημειώνει: «*Η Μέσα Χώρα είναι μια όπερα χωρίς πράξεις και χωρίς σκηνές. Είναι ένα σπονδυλωτό έργο με νησίδες που γεννιούνται η μία από την άλλη και όλες μαζί ακολουθούν τη ροή ενός ορμητικού ποταμού. Κύρια έμπνευση υπήρξε εξ αρχής ο θάνατος των ηλικιωμένων από μοναξιά, φαινόμενο που σε κάποιες χώρες όπως στην Ιαπωνία είναι σαρωτικό και μαζικό. Και από κει και πέρα κινητήριος μοχλός ήταν η επιθυμία μου να αποτίσω φόρο τιμής στη γενιά των παππούδων και των γιαγιάδων μας, που μας μεγάλωσαν και ζήσαμε την πτώση τους. Όμορφη και επώδυνη. Στην όπερα αυτή εγείρονται ερωτήσεις για το γήρας, τη μοναξιά, την αρρώστια, τις εύθραυστες οικογενειακές σχέσεις και τη φθαρτότητα με την οποία όλοι μας είμαστε αντιμέτωποι. Η Μέσα Χώρα θα ερμηνευτεί από σολίστες άνω των 65 κατά βάση, μπολιασμένους με κάποιους νεότερους. Κάποιοι με πολυετή καριέρα, άλλοι ερασιτέχνες, άλλοι αμιγώς λυρικοί ερμηνευτές, άλλοι όχι. Η χορωδία αποτελείται από ανθρώπους 65+ επίσης, ενώ συμμετέχει και η διαπολιτισμική ορχήστρα πέρα από την ορχήστρα της ΕΛΣ. Μουσικά η Μέσα Χώρα κινείται σε ένα προσωπικό ιδίωμα που έχει διαμορφωθεί από την πρότερη δουλειά μου στο θέατρο αλλά και από τα είδη και ύφη στα οποία με μεγάλωσαν οι γενιές για τις οποίες τώρα γράφω. Υπάρχουν σολιστικά μέρη, ντουέτα, χορωδιακά κλπ. χωρίς να ακολουθείται όμως αυστηρά η δομική της όπερας. Δεν φιλοδοξώ να πετύχω καθαρό ύφος ούτε απόλυτη δομή. Φιλοδοξώ να συντονιστώ με τη δόνηση που νιώθω βιώνοντας ξανά όσα έχω στη μνήμη μου και όσα μου ξυπνάει η ποίηση του Γιάννη Αστερή, με τον οποίον συνυπογράφουμε το έργο».*

Τη σκηνοθεσία υπογράφει ο Νίκος Καραθάνος, ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες σκηνοθέτες του θεάτρου, με την απολύτως αναγνωρίσιμη ματιά, η οποία χαρακτηρίζεται από την ευαισθησία, τη μουσικότητα και την επιθυμία της ανάδειξης υπογείων νοημάτων και εννοιών.

Όπερα

Ζυλ Μασνέ

Βέρθερος

Κύκλος Γαλλική Όπερα

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

10, 14, 17, 19, 21, 24 Μαΐου 2020

Ώρα έναρξης 19.00 (Κυριακές 18.30)

Μουσική διεύθυνση **Λουκάς Καρυτινός**

Σκηνοθεσία **Μπενουά Ζακό**

Σκηνικά **Τσαρλς Έντουαρντς** / Κοστούμια **Κριστιάν Γκασκ**

Μια παραγωγή της Εθνικής Όπερας των Παρισίων

Στους βασικούς ρόλους οι **Μάσσιμο Τζιορντάνο** (Βέρθερος) και **Ανίτα Ρατσβελισβίλι** (Σαρλότ)

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Ένα μεγάλο καλλιτεχνικό γεγονός διεθνούς ακτινοβολίας θα παρουσιάσει η Εθνική Λυρική Σκηνή τον Μάιο του 2020. Ο *Βέρθερος* του Ζυλ Μασνέ φέρνει στην Εθνική Λυρική Σκηνή την κορυφαία μεσόφωνο της εποχής μας Ανίτα Ρατσβελισβίλι, η οποία θα δοκιμαστεί για πρώτη φορά στην καριέρα της με τον ρόλο της Σαρλότ και μάλιστα στη θρυλική πλέον σκηνοθεσία του σπουδαίου Γάλλου κινηματογραφικού σκηνοθέτη Μπενουά Ζακό.

Μια από τις δημοφιλέστερες όπερες του γαλλικού ρεπερτορίου, ο *Βέρθερος* γράφτηκε περίπου έναν αιώνα μετά το επιστολικό μυθιστόρημα του Γκαίτε στο οποίο βασίζεται και περιγράφει την ιστορία του αδιέξοδου έρωτα ανάμεσα στον νεαρό Βέρθερο και τη Σαρλότ. Ο οπερατικός *Βέρθερος*, ο οποίος γνώρισε τεράστια επιτυχία τον καιρό που γράφτηκε, μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες και επηρέασε από τα ήθη ως τη μόδα της εποχής, ακολουθεί τους δικούς του κανόνες, παίρνοντας ουσιαστικές αποστάσεις από το πρωτότυπο. Διατηρεί τη σύγκρουση με τον περίγυρο και τις κοινωνικές συμβάσεις, αλλά αφήνει κατά μέρος τις φιλοσοφικές αναζητήσεις. Η ιστορία του ήρωα του Γκαίτε ενέπνευσε στον Γάλλο συνθέτη μουσική μεγάλου λυρισμού και σπάνιας τρυφερότητας, από την οποία δεν λείπουν έντονα δραματικά ξεσπάσματα.

Η διάσημη παραγωγή του Ζακό πρωτοπαρουσιάστηκε το 2003 στη Βασιλική Όπερα του Λονδίνου και στη συνέχεια στην Εθνική Όπερα των Παρισίων. Οι κριτικοί και το κοινό έχουν επαινέσει επανειλημμένα την υπαινικτική σκηνική απόδοση του αδιέξοδου έρωτα και τις ατμόσφαιρες που δημιουργεί η κάθε σκηνή, ακολουθώντας τις αλλαγές της διάθεσης της μουσικής του Μασνέ.

Η Ανίτα Ρατσβελισβίλι, μια πραγματική σταρ της όπερας, διαγράφει θεαματική πορεία στις κορυφαίες όπερες του πλανήτη με τεράστια επιτυχία και διθυραμβικές κριτικές από τα μεγαλύτερα ΜΜΕ του πλανήτη. Μετά την πρώτη της συγκλονιστική εμφάνιση στην Ελλάδα, τον περασμένο Ιούλιο στην *Κάρμεν* της ΕΛΣ, η περιζήτητη Ρατσβελισβίλι –την οποία ο Ρικκάρντο Μούτι χαρακτήρισε ως την «καλύτερη μέτζο του πλανήτη στις μέρες μας» σε άρθρο των *New York Times* με τίτλο «Μια νεαρή τραγουδίστρια συναρπάζει τον κόσμο της όπερας»–, αποθεώθηκε στη Μετροπόλιταν στις παραγωγές *Αϊντα* και *Αδριανή Λεκουβρέρ*, όπου συμπρωταγωνίστησε με την Άννα Νετρέμπκο, αλλά και στην Όπερα των Παρισίων ως *Κάρμεν*, έδωσε συναυλίες με τον Γιόνας Κάουφμαν και τον Ντάνιελ Μπάρνμποϊμ, ενώ εντός του Ιουλίου 2019 θα κάνει το ντεμπούτο της στο Ζάλτσμπουργκ.

Όπερα

Τζουζέππε Βέρντι

Ριγολέττος

Κύκλος Ιταλική Όπερα

Ωδείο Ηρώδου Αττικού

4, 6, 9, 11 Ιουνίου 2020

Ώρα έναρξης 21.00

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών

Μουσική διεύθυνση **Φιλίπ Ογκέν** (Φιλοξενούμενος Καλλιτέχνης 2019/20)

Σκηνοθεσία **Κατερίνα Ευαγγελάτου**

Σκηνικά **Εύα Μανιδάκη**

Στους βασικούς ρόλους οι **Δημήτρης Πλατανιάς** (Ριγολέττος), **Μάθιου Πολενζάνι** (Δούκας) και **Χριστίνα Πουλίτση** (Τζίλντα)

Με την **Ορχήστρα**, τη **Χορωδία** και **Μονωδούς** της **ΕΛΣ**

Η πρώτη μεγάλη καλοκαιρινή παραγωγή της ΕΛΣ στο Ηρώδειο το καλοκαίρι του 2020 θα είναι το σκοτεινό αριστούργημα του Τζουζέππε Βέρντι *Ριγολέττος*.

Από το 1851 που πρωτοπαρουσιάστηκε στη Βενετία έως σήμερα ο *Ριγολέττος* έχει χειροκροτηθεί από χιλιάδες θεατές σε όλο τον κόσμο και δικαίως έχει χαρακτηριστεί ως μια από τις δημοφιλέστερες όπερες όλων των εποχών. Στον *Ριγολέττο*, ο Βέρντι αλλάζει σελίδα στη συνθετική του διαδρομή και παρουσιάζει ένα έργο με ξεκάθαρο στίγμα και αυξημένη διάθεση για πειραματισμό, καθώς οι μεταπτώσεις ανάμεσα σε λυρικές και δραματικές σκηνές εξασφαλίζουν τη διαρκή ροή της υπόθεσης με μεγάλη ταχύτητα.

Η ιστορία μιλά για τον έρωτα της Τζίλντας, κόρης του καμπούρη αυλικού γελωτοποιού Ριγολέττου, για τον έκλυτο Δούκα της Μάντοβας, ο οποίος της παρουσιάζεται ως φτωχός φοιτητής. Προκειμένου να εκδικηθεί για τη χαμένη τιμή της κόρης του, ο Ριγολέττος καταστρώνει τη δολοφονία του Δούκα. Ανακαλύπτοντας τα σχέδια του πατέρα της, η Τζίλντα αποφασίζει να σώσει τον αγαπημένο της και να θυσιαστεί, παίρνοντας τη θέση του.

Η Εθνική Λυρική Σκηνή ανέθεσε τη σκηνοθεσία του *Ριγολέττου* στη μοναδική Κατερίνα Ευαγγελάτου, μια σκηνοθέτρια του θεάτρου – από τις πιο ελπιδοφόρες φωνές της νέας γενιάς. Μετά την πολύ επιτυχημένη της πρώτη συνεργασία με την ΕΛΣ στη σύγχρονη όπερα *Z*, η Ευαγγελάτου θα αναμετρηθεί με αυτό το σπουδαίο έργο του οπερατικού ρεπερτορίου και η δική της αναγνωρίσιμη σκηνοθετική ταυτότητα θα επιχειρήσει να φωτίσει την αντιφατική, σκοτεινή προσωπικότητα του χαρακτήρα του Ριγολέττου.

Μετά τις δύο ιστορικές παραγωγές του *Ριγολέττου* που σκηνοθέτησε ο σπουδαίος Σπύρος Ευαγγελάτος (Ολύμπια 1977 και Ηρώδειο 2001), η Κατερίνα Ευαγγελάτου έρχεται να βάλει τη δική της σφραγίδα σε ένα έργο που έχει συνδεθεί με την οικογένειά της και όχι μόνο με τον πατέρα της Σπύρο Ευαγγελάτο, αλλά και με τον παπού της, τον κορυφαίο αρχιμουσικό Αντίοχο Ευαγγελάτο, ο οποίος διηύθυνε τον *Ριγολέττο* για την ΕΛΣ το 1956/57 και το 1970/71.

Στην παραγωγή θα πρωταγωνιστήσουν δύο διαπρεπείς πρωταγωνιστές της ΕΛΣ. Στον ρόλο του τίτλου ο κορυφαίος Έλληνας βαρύτονος με τη σπουδαία διεθνή σταδιοδρομία Δημήτρης Πλατανιάς και στον ρόλο της Τζίλντας η διακεκριμένη Ελληνίδα υψίφωνος Χριστίνα Πουλίτση. Μαζί τους, ένας από τους κορυφαίους

τενόρους της εποχής μας, ο Μάθιου Πολενζάνι, ο οποίος πρόσφατα ερμήνευσε τον ρόλο του Δούκα στην Μετροπόλιταν της Νέας Υόρκης.

Περφόρμανς

Μαρίνα Αμπράμοβιτς

Οι επτά θάνατοι της Μαρία Κάλλας

Κύκλος Μουσική και Εικαστικές τέχνες

Σύνθεση **Μάρκο Νικοντίεβιτς, Μαρίνα Αμπράμοβιτς**

Με μουσική του **Μάρκο Νικοντίεβιτς** και σκηνές από όπερες των Μπιζέ, Ντονιτσέτι, Πουτσίνι και Βέρντι

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

8, 9, 10 Ιουλίου 2020 / Ώρα έναρξης 20.00

Σκηνοθεσία, σκηνικό **Μαρίνα Αμπράμοβιτς**

Συνσκηνοθέτιδα **Λένσου Πάιζινγκερ**

Μουσική διεύθυνση **Γιοέλ Γκαμζού**

Μουσική **Μάρκο Νικοντίεβιτς**

Βίντεο **Ναμπίλ Ελντερκίν** / Σενάριο **Πέττερ Σκάβλαν, Μαρίνα Αμπράμοβιτς**

Οπτικά εφέ **Μάρκο Μπραμπίλλα** / Κοστούμια **Ρικκάρντο Τίσι**

Φωτισμοί **Ουρς Σαίνεμπαουμ** / Δραματουργία **Μπένεντικτ Στάμπφλι**

Ερμηνεία **Μαρίνα Αμπράμοβιτς** / Ηθοποιοίς **Ουίλλεμ Νταφόμε**

Με την **Ορχήστρα** της ΕΛΣ

Το νέο φιλόδοξο οπερατικό πρότζεκτ της ιέρειας της performance art Μαρίνα Αμπράμοβιτς για την απόλυτη ντίβα Μαρία Κάλλας αποτελεί μια διεθνή συμπαραγωγή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής με την Κρατική Όπερα της Βαυαρίας (Μόναχο), τη Γερμανική Όπερα του Βερολίνου, τον Μουσικό Μάη της Φλωρεντίας και την Εθνική Όπερα των Παρισίων.

Vissi d'arte – αγάπη για την τέχνη της. Λίγο πριν η διάσημη τραγουδίστρια Φλόρια Τόσκα μπήξει το μαχαίρι της στο στήθος του κυνικού Σκάρπια, τραγουδά τη ζωή της με μελαγχολική αναπόληση. Αν και η άρια σηματοδοτεί την ηρεμία πριν από την καταιγίδα, ο φόνος του αντιπάλου της, το σημείο αυτό καμπής στην όπερα του Τζάκομο Πουτσίνι, σημαδεύει επίσης και τη μοίρα της Τόσκας. Η Μαρία Κάλλας, η απόλυτη πρωμαντόνα του 20ού αιώνα, τραγούδησε την άρια αυτή πολλές φορές. Καθώς η συνταρακτική ζωή της Κάλλας πάντα γοήτευε τη Μαρίνα Αμπράμοβιτς, η σπουδαία εικαστικός και περφόρμερ αποφάσισε να δημιουργήσει το οπερατικό πρότζεκτ *Οι επτά θάνατοι της Μαρίας Κάλλας*, στο οποίο επτά θάνατοι αναβιώνουν υποδειγματικά επί σκηνής βασισμένοι στις κορυφαίες μουσικές και σκηνικές στιγμές που διαμόρφωσαν τις αντίστοιχες όπερες – όλες τους άριες που ήταν απείρως σημαντικές για τη Μαρία Κάλλας.

Σε επτά μικρού μήκους ταινίες και μαζί με τον Ουίλλεμ Νταφόμε, η Μαρίνα Αμπράμοβιτς θα πεθάνει επτά φορές, και στο τέλος της παράστασης, με τον αληθινό θάνατο της Μαρίας Κάλλας στο Παρίσι το 1977, θα βρεθεί στη σκηνή παίζοντας τον εαυτό της.

Εκτός από τις πασίγνωστες άριες από τον 19ο και τον 20ό αιώνα, ο Σέρβος συνθέτης Μάρκο Νικόντιεβιτς συνθέτει πρωτότυπη μουσική, αναδεικνύοντας μέσα από αυτήν το πώς η άνευ όρων αγάπη της Κάλλας για την τέχνη της δεν της επέτρεψε ποτέ τον διαχωρισμό μεταξύ του προσώπου που ήταν επί σκηνής και του προσώπου που ήταν στην πραγματική της ζωή.

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ 2019/20

Σάββατο 24 Οκτωβρίου 2019 / Ώρα έναρξης 20.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

Αφιέρωμα στον Κώστα Πασχάλη

Μουσική διεύθυνση **Λουκάς Καρυτινός**

Με την **Ορχήστρα της ΕΛΣ** και διακεκριμένους **Μονωδούς**

Επιμέλεια **Μαρίνα Κρίλοβιτς**

Η ΕΛΣ τιμά τον Κώστα Πασχάλη, έναν από τους σπουδαιότερους Έλληνες βαρύτονους. Ξεκίνησε από τη χορωδία της ΕΛΣ, ενώ το 1951 πρωταγωνίστησε στον *Ριγολέττο*. Το 1958 ξεκίνησε διεθνή σταδιοδρομία στην Κρατική Όπερα της Βιέννης, όπου συνέχισε να εμφανίζεται επί 25 χρόνια. Εμφανίστηκε σε σημαντικά θέατρα και φεστιβάλ (Φεστιβάλ Γκλίντμπορν & Σάλτσμπουργκ, Βασιλική Όπερα Λονδίνου, Σκάλα Μιλάνου, Μητροπολιτική Όπερα Νέας Υόρκης, όπερες Σαν Φρανσίσκο, Νέας Ορλεάνης, Χιούστον κ.α.). Θαυμάστηκε για τη σκούρα, αρρενωπή φωνή, την ωραία φραστική του τραγουδιού, καθώς επίσης για τις υποκριτικές ικανότητες και τη σκηνική παρουσία. Στην ΕΛΣ πρωταγωνίστησε σε παραγωγές σε Ολύμπια και Ηρώδειο, ενώ σκηνοθέτησε *Ντον Τζοβάννι*, *Καβαλλερία ρουσικάννα*, *Σιμόν Μποκκανέγκρα*. Το 1988/89 διετέλεσε Γενικός Διευθυντής της ΕΛΣ.

14 Νοεμβρίου 2019 / Ώρα έναρξης 20.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

Τρία κοντσέρτα για πιάνο και ορχήστρα

Μουσική διεύθυνση **Ντάνιελ Σμιθ**

Πιάνο: **Κάρολος Ζουγανέλης, Στέφανος Θωμόπουλος, Γιώργος-Εμμανουήλ Λαζαρίδης**

Ορχήστρα ΕΛΣ

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Πιάνου 2019 της Εναλλακτικής Σκηνής της ΕΛΣ, το οποίο πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Φεστιβάλ Πιάνου της Θεσσαλονίκης, τρία από τα δημοφιλέστερα κοντσέρτα για πιάνο και ορχήστρα του ρομαντισμού θα παρουσιαστούν σε ένα πολυσυλλεκτικό πρόγραμμα στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος της ΕΛΣ με την Ορχήστρα της ΕΛΣ και τους διακεκριμένους πιανίστες Κάρολο Ζουγανέλη, Στέφανο Θωμόπουλο και Γιώργο-Εμμανουήλ Λαζαρίδη. Πρόκειται για το 2ο Κοντσέρτο του Σεργκέι Ραχμάνινοφ, το 1ο του Πιοτρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι και το 1ο του Γιοχάννες Μπραμς.

13, 14 Φεβρουαρίου 2020 / Ώρα έναρξης 20.00

Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος ΕΛΣ – ΚΠΙΣΝ

Η εποχή της Μελισσάνθης

Κύκλος Μάνος Χατζιδάκις

Μουσική διεύθυνση **Λουκάς Καρυτινός**

Καλλιτεχνική επιμέλεια **Γιώργος Χατζιδάκις**

Εικαστική εγκατάσταση **Γιάννης Κουνέλλης (Sipario - Uscite)**

Στο πλαίσιο του κύκλου Μάνος Χατζιδάκις, η Εθνική Λυρική Σκηνή επαναλαμβάνει το σπουδαίο έργο *Η εποχή της Μελισσάνθης* στις 13 και 14 Φεβρουαρίου 2020. Ο Μάνος Χατζιδάκις αφιέρωσε την *Εποχή της Μελισσάνθης* (έργο 37) στη μνήμη της μητέρας του. Πρόκειται για μια καντάτα για ώριμη γυναικεία φωνή, δύο νεανικές ανδρικές, μεικτή και παιδική χορωδία, ορχήστρα δωματίου και στρατιωτική μπάντα, με βασικό μουσικό όργανο το μπουζούκι.